

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către organizația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIA A TREIA

CAUZA BISIR ȘI TULUS c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 42973/05)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

17 mai 2011

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Bisir și Tulus c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (SECȚIA a Treia), în Camera compusă din:

Josep Casadevall, *Președinte*,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra,

Mihai Poalelungi,

Kristina Pardalos, *judcători*,

și Marialena Tsirli, *Grefier adjunct al SECȚiei*,

Deliberând la 12 aprilie 2011 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 42973/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către patru cetățeni ai Republicii Moldova, dl Ivan Bisir, dl Ivan Tulus, dna Svetlana Bisir și dna Elena Tulus („reclamanții”), la 19 ianuarie 2005. Primul și al doilea reclamant sunt de asemenea cetățeni ai Bulgariei.

1. Reclamanții au fost reprezentați de către dl V. Oltu și dna D.I. Straisteanu, avocați din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

2. Reclamanții s-au plâns, în special, de violări ale articolelor 3, 5, 8 și 13 ale Convenției.

3. La 1 februarie 2010, Curtea a decis să comunice Guvernului cererea. În aceeași zi, Guvernul Bulgariei a fost informat despre dreptul acestuia de a interveni în cadrul procedurilor în conformitate cu articolul 36 § 1 al Convenției și articolul 44 § 1(b) al Regulamentului Curții, însă acesta nu și-a exprimat dorința de a face uz de acest drept. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamanții sunt două cupluri căsătorite, ei s-au născut în anii 1968, 1966, 1970 și, respectiv, 1969 și locuiesc în Chișinău.

4. La 3 iunie 2005, reclamanții erau la o petrecere de nuntă. La 21.30, petrecerea de nuntă a fost întreruptă de polițiști mascați, care au reținut pe primul și al doilea reclamant. Reclamanții au fost mai târziu informați că ei au fost reținuți în baza suspiciunii de falsificare a unui contract și sustragerea a unor sume de bani în proporții deosebit de mari de la o companie terță.

5. Mai târziu în acea noapte, între aproximativ miezul nopții și 3 dimineața, ofițerii de poliție mascați au percheziționat domiciliile reclamanților. La date nespecificate, al treilea și al patrulea reclamant au contestat legalitatea perchezițiilor efectuate, declarând că acestea au fost efectuate cu încălcarea legii. Ei s-au plâns că perchezițiile au fost efectuate în timp de noapte și că ofițerii de poliție nu aveau mandat judecătoresc care ar indica ce erau ei autorizați să percheziționeze. În cele din urmă, plângerea lor a fost respinsă de către Curtea Supremă de Justiție la 11 octombrie 2005.

6. La câteva zile după reținerea reclamanților, procuratura a emis un comunicat de presă în care i-a prezentat pe primul și al doilea reclamant ca membri ai unei bande criminale.

7. La 6 iunie 2005, judecătorul de la Judecătoria Rîșcani a emis un mandat de arestare pe numele primului și celui de-al doilea reclamant pentru o perioadă de treizeci de zile. Judecătorul a motivat decizia sa prin faptul că reclamanții erau bănuți de comiterea unei infracțiuni grave, care se pedepsea cu peste doi ani privațiune de libertate și că ei se puteau ascunde sau puteau împiedica investigarea cauzei.

8. Avocatul reclamanților a atacat această hotărâre, susținând, *inter alia*, că nu exista o suspiciune rezonabilă că primul și al doilea reclamant au comis vreo infracțiune. În orice caz, nu existau motive de a crede că reclamanții, care aveau familii și copii, s-ar putea ascunde sau împiedica investigarea cauzei.

9. Cererile lor de apel au fost respinse de către Curtea de Apel și detenția primilor doi reclamanți a fost prelungită de câteva ori pe temeiuri similare până la 11 noiembrie 2005. Toate cererile *habeas corpus* înaintate de către reclamanți au fost respinse până în acea dată.

10. Între timp, primul și al doilea reclamant erau deținuți în locul de detenție al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției („CCCEC”). De câteva ori, primul reclamant a fost transportat la spitalul din penitenciar, ca urmare a grevei foamei și a unor probleme de sănătate. De asemenea, el a fost examinat de mai multe ori de către medici independenți. La 12 octombrie 2005, primul reclamant a fost examinat de către un medic la alegerea sa, care a concluzionat că el avea nevoie de o intervenție chirurgicală repetată la spate. Cel de-al doilea reclamant a fost

deținut timp de cincizeci și trei de zile într-o celulă solitară care era slab luminată și avea doar o fereastră mică. Potrivit lui, în rezultat, vederea lui s-a diminuat cu cel puțin 10%.

11. La un moment dat în iulie 2005, ambii reclamanți au cerut să fie temporar transferați la un alt loc de detenție și cererea lor a fost satisfăcută la 5 august 2005. La 26 septembrie 2005, reclamanții au cerut instalarea televiziunii prin cablu în celulele lor. Această cerere nu a fost satisfăcută, pe motiv că reclamanții au fost transferați între timp la un alt loc de detenție. Reclamanții au cerut permisiunea de a beneficia de numeroase vizite din partea familiei și a avocaților, și se pare că aceste vizite au fost acordate.

12. La 6 septembrie 2005, în timp ce primul reclamant se afla în spitalul penitenciarului, celula sa a fost percheziționată de către câțiva ofițeri de poliție. Când primul reclamant a întrebat despre motivele percheziției, el susține că a fost lovit în burtă și apoi în spate, unde i-a fost efectuată cu puțin timp în urmă o intervenție chirurgicală, și și-a pierdut cunoștința. Apoi, el a fost târât din celulă și lăsat culcat în coridor. După ce își revenea și încerca să se ridice, el era din nou lovit și împins și în rezultat și-a pierdut cunoștința încă de două ori. Evenimentele descrise de primul reclamant au fost confirmate de către un alt deținut, cu care reclamantul se afla într-o celulă, care a scris un affidavit avocatului reclamantului despre aceasta. Guvernul a contestat acuzațiile cu privire la maltratarea primului reclamant de către poliție și a susținut că leziunile lui au fost fie auto-provocate fie au apărut în urma căderii.

13. La 7 septembrie 2005, primul reclamant a depus o plângere la procuratura cu privire la maltratarea sa.

14. Două rapoarte medicale din 7 și 29 septembrie 2005 au indicat că primul reclamant avea mai multe vânătăi și zgârieturi pe fruntea, pieptul, abdomenul, mâinile și spatele său. Potrivit concluziei medicale, leziunile au fost cauzate de lovituri cu un obiect mic, obtuz, posibil în urma loviturilor aplicate la 6 septembrie 2005.

15. La 14 octombrie 2005, procuratura a respins plângerea reclamantului cu privire la maltratarea sa. Reclamantul a atacat decizia la Judecătoria Râșcani, care, la 23 decembrie 2005, a admis recursul și a obligat procuratura să reexamineze cauza. Instanța de judecată a constatat, *inter alia*, că procuratura nu a interogât deținutul, cu care primul reclamant se afla într-o celulă, precum și alte persoane prezente la percheziția din 6 septembrie 2005.

16. La 9 februarie 2006, procuratura a cerut unei instituții de medicină legală să determine dacă leziunile prezente pe corpul primului reclamant după incidentul din 6 septembrie 2005 ar fi putut fi provocate în rezultatul unei căderi și dacă leziunile de pe mâinile lui ar fi putut fi provocate de căușe. În aceeași zi, instituția de medicină legală a răspuns că era posibil ca leziunile de pe spatele, fruntea și mâinile primului reclamant să fi fost cauzate de căderea acestuia. Unele leziuni de la încheieturile mâinii au fost

cauzate de cătușe, în timp ce alte leziuni, precum și vânătăile de pe abdomenul lui ar fi putut fi auto-provocate, deoarece această regiune era accesibilă mâinilor reclamantului.

17. La 10 februarie 2006, procuratura a respins din nou plângerea primului reclamant cu privire la maltratare, după ce a interogat ofițerii de poliție care au participat la percheziția celulei primului reclamant din 6 septembrie 2005. Toți ofițerii de poliție au declarat că primul reclamant și-a pierdut cunoștința după ce a început percheziția și a căzut. Bazându-se pe concluzia medico-legală din 9 februarie 2006, procuratura a ajuns la concluzia că leziunile de pe spatele și fruntea primului reclamant și zgârieturile pe una din mâinile lui au rezultat în urma căderii acestuia. De asemenea, aceasta a conchis că zgârieturile de pe cotul reclamantului și vânătăile de pe abdomenul lui au fost auto-provocate, și zgârieturile de pe încheieturile mâinilor au fost cauzate de cătușe.

18. La 24 octombrie 2006, procuratura a decis încetarea urmăririi penale împotriva primului și celui de-al doilea reclamant din cauza lipsei de probe a vinovăției lor.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

19. Prevederile relevante ale Legii nr. 1545 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești sunt următoarele:

„Articolul 1

(1) În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul moral și material, denumit în continuare prejudiciu, cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurii represive de ținere sub arest, tragerii ilegale la răspundere penală, condamnării ilegale;

b) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării ilegale din lucru (funcție), precum și a altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

c) supunerii ilegale la arest administrativ ori la muncă neremunerată în folosul comunității, confiscării ilegale a averii, aplicării ilegale a amenzii;

d) efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

e) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, stampilelor, precum și blocării conturilor bancare.

(2) Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcții de răspundere din organele de urmărire penală, ale procuraturii și din instanțele judecătorești.

Articolul 4

Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

- a) pronunțării sentinței de achitare;
- b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;
- c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului administrativ în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;
- d) adoptării de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului sau de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a hotărârii cu privire la repararea prejudiciului sau a realizării acordului amiabil dintre persoana vătămată și reprezentantul Guvernului Republicii Moldova în Comisia Europeană pentru Drepturile Omului și în Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Acordul menționat se aprobă de către Guvernul Republicii Moldova; ...”

20. Articolul 128 al Codului de procedură penală prevede că este interzis de a face percheziții în timpul nopții, cu excepția cazurilor de *delict flagrant*.

ÎN DREPT

21. Primul și al doilea reclamant s-au plâns, în temeiul articolului 3 al Convenției, că condițiile lor de detenție au reprezentat un tratament inuman și degradant și că autoritățile nu le-au acordat o îngrijire medicală adecvată în timpul detenției lor. Primul reclamant de asemenea s-a plâns de faptul că a fost maltratat în timp ce se afla în detenție și de eșecul autorităților de a investiga în mod corespunzător plângerea sa în această privință. Articolul 3 al Convenției prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.”

22. Primul și al doilea reclamant au mai pretins că arestarea lor nu s-a bazat pe temeiuri „relevante și suficiente” și că procuratura a refuzat accesul lor la materialele dosarului. Partea relevantă a articolului 5 § 3 al Convenției este următoarea:

„Orice persoană arestată sau deținută în condițiile prevăzute de § 1 c) din prezentul articol ... are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul

procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții a prezentării persoanei în cauză la audiere.”

23. Primul și al doilea reclamant s-au plâns într-o scrisoare din 10 aprilie 2006, în temeiul articolului 6 § 2 al Convenției, că dreptul lor la prezumția nevinovăției a fost încălcat. Articolul 6 § 2 al Convenției prevede următoarele:

„2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.”

24. Aceeași reclamanți s-au mai plâns, în temeiul articolului 8 al Convenției, că ofițerii de poliție au efectuat percheziții ilegale în apartamentele lor. În aceeași scrisoare din 10 aprilie 2006, ei de asemenea s-au plâns că nu au beneficiat de dreptul de a primi vizite din partea familiilor lor în timpul detenției. Articolul 8 al Convenției prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale.

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât dacă aceasta este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

25. În final, reclamanții s-au plâns de lipsa unei căi de atac eficiente în privința plângerilor lor despre pretensele violări ale articolelor 3, 5 și 8, cu violarea articolului 13 al Convenției, care prevede:

„Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale....”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

A. Pretenția formulată în temeiul articolului 3 al Convenției privind îngrijirea medicală neadecvată și condițiile proaste de detenție

26. Primul și al doilea reclamant s-au plâns că nu au beneficiat de o îngrijire medicală adecvată în perioada aflării în detenție. De asemenea, ei s-au plâns de condițiile proaste de detenție; totuși, doar al doilea reclamant și-a motivat plângerea, susținând că el a fost deținut peste cincizeci de zile într-o celulă solitară, care era prost iluminată și, în rezultat, vederea lui s-a diminuat cu cel puțin zece procente.

27. În răspuns la această plângere, Guvernul a declarat că reclamanții nu au epuizat căile interne de recurs disponibile și a prezentat copii ale diferitor cereri scrise de mână de către primii doi reclamanți și avocatul lor adresate

administrației închisorii (a se vedea paragraful 11 de mai sus), autenticitatea cărora nu a fost contestată de către reclamanți.

28. Potrivit Curții, chiar dacă presupunem că reclamanții au epuizat căile interne de recurs, plângerile lor sunt nefondate. Primul reclamant a fost examinat de către medici independenți la alegerea lui și a beneficiat de tratament în spitalul închisorii. Recomandarea din concluzia medicului independent din 12 octombrie 2005, precum că el avea nevoie de o intervenție chirurgicală repetată la spate, nu a fost urmată, deoarece reclamantul a fost eliberat la scurt timp după aceasta. În orice caz, din concluzia medicului nu rezultă că starea primului reclamant necesita o intervenție chirurgicală de urgență. Primul reclamant nu a adus probe în sprijinul afirmației sale, precum că el avea nevoie de un tratament medical de urgență, care însă nu i-a fost oferit (*I.D. v. Moldova*, nr. 47203/06, § 37, 30 noiembrie 2010). În ceea ce îl privește pe cel de-al doilea reclamant, Curtea notează că el nu și-a motivat în nici un fel plângerea privind îngrijirea medicală necorespunzătoare ce i-a fost acordată și din declarațiile lui și din documentele prezentate de el nu este clar dacă el avea nevoie de îngrijire medicală.

29. În ceea ce privește calitatea condițiilor de detenție, Curtea notează că în ciuda faptului că a fost reprezentat în fața Curții de doi avocați, primul reclamant nu și-a întemeiat plângerea cu privire la condițiile proaste de detenție. Cel de-al doilea reclamant nu a prezentat careva probe pentru a arăta că el sau avocatul acestuia au înaintat cereri sau plângeri către administrația închisorii cu privire la detenția sa solitară sau iluminarea insuficientă a celulei sale. În lumina faptului că el a înaintat multiple alte cereri administrației închisorii, inclusiv pentru instalarea televiziunii prin cablu în celula sa (a se vedea paragrafele 11 și 27 de mai sus), Curtea nu este convinsă că el a fost într-adevăr nemulțumit de condițiile de detenție la acel moment, și anume, detenția solitară și iluminarea celulei sale.

30. Astfel, Curtea conchide că această pretenție este vădit nefondată, în temeiul articolului 3 al Convenției, și, prin urmare, inadmisibilă în sensul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

B. Pretențiile formulate în temeiul articolelor 5 și 8 ale Convenției formulate de primul și cel de-al doilea reclamant

31. Primul și al doilea reclamant s-au plâns că detenția lor nu s-a bazat pe temeiuri relevante și suficiente și că procuratura le-a refuzat accesul la materialele dosarului lor care se referea la procedurile în temeiul articolului 5 al Convenției. De asemenea, ei s-au plâns, în temeiul articolului 8 al Convenției, de percheziția ilegală efectuată la domiciliul lor.

32. Guvernul a obiectat, declarând că primul și al doilea reclamant nu au informat Curtea despre faptul că învinuirile împotriva lor au încetat și a menționat din nou că ei nu au epuizat căile interne de recurs, care le erau

disponibile după ce învinuirile au încetat. În special, ei puteau să inițieze proceduri în temeiul Legii nr. 1545 și cere compensații pentru pretensele încălcări.

33. Primul și al doilea reclamant au obiectat și au susținut că Legea nr. 1545 nu a reprezentat un remediu efectiv, deoarece fondul plângerilor lor, în temeiul articolelor 5 și 8 ale Convenției, a fost deja examinat de către instanțele judecătorești naționale la momentul examinării cererilor lor *habeas corpus*. De asemenea, ei au declarat că în cauzele *Sarban v. Moldova* (nr. 3456/05, 4 octombrie 2005) și *Ostrovar v. Moldova* (nr. 35207/03, 13 septembrie 2005), Curtea a constatat că remediu oferit de Legea nr. 1545 era inefectiv.

34. Curtea observă că în cauza *Topa v. Moldova* ((dec.), nr. 25451/08, 14 septembrie 2010), în privința pretenției formulate în temeiul articolului 5 § 3 al Convenției, ea a constatat că Legea nr. 1545 oferea un cadru efectiv de recurs, pe care reclamantul nu l-a epuizat după achitarea sa și, în consecință, a declarat cererea inadmisibilă. Eficiența remediuului oferit de Legea nr. 1545 a fost confirmată în cauza *Mătăsară and Savițchi v. Moldova* (nr. 38281/08, § 75, 2 noiembrie 2010), unde Curtea a respins pretențiile reclamantilor formulate în temeiul articolului 5 al Convenției, din cauza omisiunii de a iniția proceduri civile în temeiul Legii. În ceea ce privește cauzele *Ostrovar* și *Sarban*, acestea trebuie să fie distinse de această cauză, deoarece reclamantii în acele cauze nu au fost achitați și, prin urmare, ei nu puteau iniția proceduri în baza Legii nr. 1545.

35. În această cauză, Curtea nu găsește motive convingătoare pentru a ajunge la alte concluzii decât concluziile sale recente în cauzele *Topa* și *Mătăsară and Savițchi*. Mai mult, ea notează că, în temeiul Legii nr. 1545, primul și al doilea reclamant erau în drept să ceară compensații pentru perchezițiile efectuate la domiciliul lor, care se pretind a fi ilegale. Deoarece primul și al doilea reclamant nu au făcut aceasta, pretențiile lor formulate în temeiul articolelor 5 § 3 și 8 ale Convenției urmează a fi respinse ca urmare a neepuizării căilor interne de recurs, în baza articolului 35 §§ 1 și 4 al Convenției.

C. Pretențiile formulate în temeiul articolului 6 § 2 și articolului 8 al Convenției cu privire la refuzarea dreptului de a primi vizite din partea familiei

36. Primul și al doilea reclamant s-au plâns de încălcarea dreptului lor la prezumția nevinovăției de către procuratura imediat după reținerea lor la 3 iunie 2005. În special, ei au declarat că imediat după reținerea lor, procuratura a emis un comunicat de presă în care reclamantii au fost prezentați ca membrii unei bande criminale. De asemenea, reclamantii s-au plâns că în prima perioadă a detenției lor, până la 21 iulie 2005, lor li s-a refuzat dreptul de a primi vizite din partea familiilor lor.

37. Curtea observă că scopul termenului limită de șase luni, în temeiul articolului 35 al Convenției, este de a promova securitatea raporturilor juridice, astfel asigurând ca toate cauzele care abordează aceste chestiuni în baza Convenției să fie examinate într-un termen rezonabil și ca deciziile din trecut să nu poată fi reexamineate continuu. În mod normal, termenul de șase luni începe să curgă de la adoptarea deciziei definitive în procesul de epuizare a căilor interne de recurs. Cu toate acestea, atunci când este clar de la bun început că reclamantul nu dispune de căi efective de recurs, acest termen curge de la data efectuării acțiunilor sau măsurilor care reprezintă subiectul plângerii (a se vedea *D.P. and J.C. v. the United Kingdom* (dec.), nr. 38719/97, 26 iunie 2001).

38. Întorcându-ne la faptele acestei cauze, Curtea notează că reclamânții au formulat aceste pretenții pentru prima dată în scrisoarea lor din 10 aprilie 2006 (a se vedea paragraful 24 de mai sus). Nu există nimic care ar sugera că reclamânții au fost împiedicați în vreun fel sau altul de către autorități să depună plângeri înainte de această dată. În consecință, plângerile au fost depuse după expirarea termenului de șase luni după ce pretinsa încălcare a avut loc și urmează a fi declarate inadmisibile, în temeiul articolului 35 §§ 1 și 4 al Convenției.

D. Pretenția formulată în temeiul articolului 13 al Convenției

39. Reclamânții au pretins, în temeiul articolului 13 al Convenției combinat cu articolele 5 și 8 ale Convenției, că în Republica Moldova nu există recursuri efective pentru a contesta ilegalitatea detenției primului și celui de-al doilea reclamant și ilegalitatea perchezitivei efectuate la domiciliile reclamanților. Totuși, Curtea notează că, în temeiul legislației Republicii Moldova, reclamânții aveau dreptul să înainteze cereri *habeas corpus* (a se vedea paragrafele 8 și 9 de mai sus) și contesta legalitatea perchezitivei în justiție (a se vedea paragraful 5 de mai sus), ceea ce ei au și făcut. Faptul că reclamânții nu au avut câștig de cauză în cadrul procedurilor inițiate nu înseamnă în mod automat lipsa de eficacitate a remediilor în sensul articolului 13 al Convenției (a se vedea *Straisteanu and Others v. Moldova*, nr. 4834/06, § 69, 7 aprilie 2009). Astfel, Curtea conchide că această pretenție este vădit nefondată și, prin urmare, inadmisibilă în sensul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

E. Pretențiile rămase

40. Guvernul a declarat că reclamânții nu au epuizat calea de atac prevăzută de Legea nr. 1545 și că, prin urmare, ei nu puteau pretinde statutul de victimă. Curtea consideră că aceasta este o problemă de neepuizare a căilor de atac, și nu a statutului de victimă și notează că Legea nr. 1545 nu prevede nici un temei de acțiune pentru victimele maltratării sau

torturii. Nici al treilea și al patrulea reclamant nu puteau pretinde încălcarea dreptului lor la respectarea domiciliului, în baza prevederilor acestei Legi. Prin urmare, obiecția Guvernului urmează a fi respinsă.

41. Curtea consideră că restul pretențiilor formulate în temeiul articolului 3 al Convenției (cu privire la maltratarea primului reclamant), articolului 8 al Convenției (cu privire la percheziția efectuată la domiciliile celui de-al treilea și al patrulea reclamant) și articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 3 (cu privire la lipsa unor căi efective de recurs în privința maltratării primului reclamant) al Convenției ridică chestiuni de fapt și de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea le declară admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor cereri.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 AL CONVENȚIEI

A. Argumentele părților

42. Primul reclamant a pretins că a fost maltratat de către ofițerii de poliție în timpul percheziției celulei sale din 6 septembrie 2005. De asemenea, reclamantul a afirmat că procuratura nu a investigat în mod corespunzător plângerea lui.

43. Guvernul a declarat că primul reclamant nu a fost maltratat în timpul detenției sale. Acest fapt a fost probat de declarațiile ofițerilor de poliție care au efectuat percheziția și care au negat orice acuzație cu privire la maltratare. Potrivit Guvernului, autoritățile au efectuat o investigare efectivă a plângerii reclamantului cu privire la maltratare și au stabilit că o parte din leziunile reclamantului au fost cauzate de căderea lui, celelalte leziuni au fost auto-provocate, și restul a rezultat din utilizarea cătușelor.

B. Aprecierea Curții

1. Principii generale

44. După cum a declarat Curtea de nenumărate ori, articolul 3 al Convenției consfințește una din valorile fundamentale ale unei societăți democratice. Chiar și în cele mai dificile circumstanțe, precum lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante. Spre deosebire de majoritatea normelor Convenției și ale

Protocoloalelor nr. 1 și nr. 4, articolul 3 nu conține prevederi care să permită excepții, iar conform articolul 15 § 2 al Convenției nici o derogare de la prevederile sale nu este permisă, chiar dacă este cazul unui pericol public care amenință viața națiunii (a se vedea *Selmouni v. France* [GC], nr. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V, și *Assenov and Others v. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 93, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-VIII).

45. Atunci când unei persoane îi sunt cauzate leziuni corporale în timp ce ea se află în detenție sau sub controlul poliției, asemenea leziuni vor crea o puternică prezumție că acea persoană a fost supusă maltratării (*Bursuc v. Romania*, nr. 42066/98, § 80, 12 octombrie 2004). Ține de sarcina statului să dea o explicație plauzibilă a faptului cum au fost cauzate leziunile, neîndeplinirea căreia ridică o problemă clară în temeiul articolului 3 al Convenției (a se vedea *Selmouni*, citată mai sus, § 87).

46. În procesul de apreciere a probelor, Curtea aplică, în general, standardul de probă „dincolo de un dubiu rezonabil” (a se vedea, *Ireland v. the United Kingdom*, hotărâre din 18 ianuarie 1978, § 161, Seria A nr. 25). Totuși, astfel de probe pot fi deduse și din coexistența unor concluzii suficient de întemeiate, clare și concordate sau a unor similare prezumții incontestabile ale faptelor. Atunci când evenimentele într-o cauză sunt în totalitate sau în mare parte cunoscute numai de autorități, ca în cazul persoanelor aflate în custodia autorităților, se vor crea prezumții puternice ale faptelor în legătură cu leziunile corporale apărute în perioada detenției. Într-adevăr, sarcina probațiunii aparține autorităților, care trebuie să prezinte explicații satisfăcătoare și convingătoare (a se vedea, *Salman v. Turkey* [GC], nr. 21986/93, § 100, ECHR 2000-VII).

47. Curtea reiterează că atunci când o persoană are o pretenție serioasă și legitimă că a fost maltrată în mod ilegal de către agenți de stat, contrar articolului 3 al Convenției, prevederile acestui articol, citite în contextul obligației generale a statului conform articolului 1 al Convenției de a „recuno[aște] oricărei persoane aflate sub jurisdicția [sa] drepturile și libertățile definite ... în convenți[e]”, impun efectuarea unei investigații oficiale efective. La fel ca o investigație efectuată în temeiul articolului 2 al Convenției, o astfel de investigație ar trebui să permită identificarea și pedepsirea persoanelor responsabile. Altfel, interzicerea generală prin lege a torturii, a tratamentelor sau a pedepselor inumane și degradante, în pofida importanței sale fundamentale, ar fi inefficientă în practică și ar face posibil, în anumite cazuri, pentru agenții de stat să comită abuzuri împotriva persoanelor aflate sub controlul lor, ei beneficiind, astfel, de o imunitate virtuală (a se vedea, printre altele, *Labita v. Italy* [GC], nr. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV).

48. Investigarea acuzațiilor grave de maltratare trebuie să fie deplină. Aceasta înseamnă că autoritățile trebuie întotdeauna să depună eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuie să de bazeze pe concluzii pripite sau nefondate pentru a înceta investigarea lor sau ca și temei pentru

deciziile lor (a se vedea *Assenov and Others*, citată mai sus, § 103 et seq.). Ele trebuie să întreprindă toate măsurile rezonabile și disponibile pentru a asigura acumularea de probe cu privire la incident, inclusiv *inter alia* declarații ale martorilor oculari și probele medico-legale (a se vedea *Tanrikulu v. Turkey* [GC], nr. 23763/94, §§ 104 et seq., ECHR 1999-IV, și *Gül v. Turkey*, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000). Orice deficiență în efectuarea investigației care subminează capacitatea acesteia de a stabili cauza leziunilor corporale sau identitatea persoanelor responsabile riscă să nu corespundă acestui standard.

2. Aplicarea principiilor de mai sus în această cauză

49. Întorcându-ne la faptele acestei cauze, Curtea notează că primul reclamant a suferit numeroase leziuni corporale la 6 septembrie 2005, atunci când se afla în detenție. Potrivit raportului medical aflat în posesia Curții, primul reclamant avea multiple vânătăi și zgârieturi pe fruntea, pieptul, abdomenul, mâinile și spatele său.

50. În opinia Guvernului, unele leziuni au fost auto-provocate, în timp ce altele au fost cauzate de cădere. Această opinie se bazează pe concluzia medico-legală din 9 februarie 2006, care nu a stabilit originea leziunilor primului reclamant, dar a sugerat că unele din ele teoretic puteau fi auto-provocate și că celelalte teoretic puteau fi cauzate de cădere (a se vedea paragraful 16 de mai sus). În afara de aceasta, poziția Guvernului de asemenea se bazează pe descrierea evenimentelor oferită de ofițerii de poliție acuzați.

51. În primul rând, Curtea notează că natura leziunilor aplicate pe corpul primului reclamant corespunde cu relatarea evenimentelor făcută de către el și persoana cu care el era deținut într-o celulă. Cu toate acestea, reclamantul și persoana cu care el era deținut într-o celulă, care a fost de asemenea prezent în timpul percheziției, nu au fost interogate în procesul investigației. În schimb, ofițerii de urmărire penală s-au bazat în întregime pe relatarea evenimentelor făcută de către ofițerii de poliție acuzați de maltratare, acceptându-le fără a le pune la îndoială.

52. Mai mult, Curtea nu este convinsă de temeiurile oferite de către Guvern și consideră că acesta nu a oferit o explicație plauzibilă a faptului cum au fost cauzate leziunile primului reclamant. O posibilitate pur teoretică că leziunile primului reclamant au fost auto-provocate sau că el le-a obținut ca urmare a căderii nu este suficientă pentru a respinge bănuiala serioasă împotriva Guvernului în absența unor probe contrare.

53. În lumina celor de mai sus și în baza tuturor materialelor aflate în posesia sa, Curtea conchide că Guvernul nu a adus o explicație plauzibilă a leziunilor primului reclamant și conchide că acestea au fost rezultatul unui tratament inuman și degradant aplicat în timpul aflării acestuia în custodia poliției. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției.

54. Având în vedere carențele identificate în cadrul investigației (a se vedea paragraful 51 mai sus), Curtea, de asemenea, conchide că autoritățile statului nu au desfășurat o investigație corespunzătoare a acuzațiilor reclamantului de maltratare. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției și sub aspectul procedural al acestei norme.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 8 AL CONVENȚIEI

55. Al treilea și al patrulea reclamant s-au plâns că percheziția efectuată la domiciliile lor la 4 iunie 2005 a reprezentat o ingerință în dreptul lor la respectarea domiciliului, adică nu a avut loc în conformitate cu legea, nu a urmat un scop legitim și nu a fost necesară într-o societate democratică.

56. Guvernul nu a prezentat careva declarații cu privire la fondul acestei pretenții.

57. Curtea consideră că intrarea ofițerilor de poliție în casele reclamanților a reprezentat o ingerință în dreptul lor la respectarea domiciliului. O ingerință ar veni în contradicție cu articolul 8 al Convenției, cu excepția situației în care este „în conformitate cu legea”, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime la care se face referință în paragraful 2 și de asemenea este „necesară într-o societate democratică” pentru a atinge scopul (a se vedea următoarele hotărâri: *Silver and Others v. the United Kingdom*, 25 martie 1983, § 84, Seria A nr. 61; *Campbell v. the United Kingdom*, 25 martie 1992, § 34, Seria A nr. 233; *Calogero Diana v. Italy*, 15 noiembrie 1996, § 28, *Reports* 1996-V; și *Petra v. Romania*, 23 septembrie 1998, § 36, *Reports* 1998-VII).

58. Expresia „în conformitate cu legea” nu necesită doar conformitate cu legea națională, dar de asemenea se referă la calitatea acestei legi (a se vedea *Halford v. the United Kingdom*, § 49, *Reports* 1997-III). Curtea reiterează că legea națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă domeniul și modul de exercitare a discreției relevante oferite autorităților publice pentru a asigura persoanelor un grad minim de protecție la care au dreptul cetățenii conform principiului supremației legii într-o societate democratică (a se vedea *Domenichini v. Italy*, § 33, *Reports* 1996-V).

59. Curtea notează că percheziția la domiciliile reclamanților a fost efectuată în timpul nopții pe 4 iunie 2005 între orele 00.00 și 03.00. Articolul 128 al Codului de procedură penală prevede că este interzis de a face percheziții în timpul nopții, cu excepția cazurilor de *delict flagrant*. Din motivul că Guvernul nu a declarat că percheziția domiciliului celui de-al treilea și al patrulea reclamant cade sub excepția prevăzută de articolul 128 al Codului de procedură penală, Curtea consideră că ingerința pretinsă nu era „în conformitate cu legea” în sensul articolului 8 al Convenției. Prin urmare, nu este necesar de a examina dacă ingerința a urmărit un scop legitim și dacă era „necesară într-o societate democratică”.

60. Prin urmare, Curtea constată că a existat o violare a articolului 8 al Convenției în ceea ce privește dreptul celui de-al treilea și al patrulea reclamant la respectarea domiciliului.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 AL CONVENȚIEI COMBINAT CU ARTICOLUL 3 AL CONVENȚIEI

61. Primul reclamant s-a plâns că nu a beneficiat de căi efective de recurs în privința pretenției sale formulate în temeiul articolului 3 al Convenției privind maltratarea sa de către poliție.

62. Curtea consideră că această pretenție ridică în mare parte aceleași chestiuni ca cele examinate în paragrafele 51 și 54 de mai sus și că nu sunt ridicate chestiuni separate în temeiul articolului 13 combinat cu articolul 3 al Convenției.

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

65. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul,

A. Prejudiciul

63. Primul și al doilea reclamant au pretins fiecare câte 30,000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral. Cel de-al treilea și al patrulea reclamant au pretins fiecare câte EUR 10,000 cu titlu de prejudiciu moral.

64. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse și a susținut că acestea erau vădit nefondate și excesive.

65. Având în vedere încălcările constatate mai sus, și faptul că toate pretențiile formulate în privința celui de-al doilea reclamant au fost declarate inadmisibile, Curtea consideră că compensarea prejudiciului moral este justificată în acest caz doar în privința primului, celui de-al treilea și al patrulea reclamant. Făcând evaluarea sa în bază echitabilă, Curtea acordă suma de EUR 15,000 primului reclamant, 1,200 EUR celui de-al treilea reclamant și EUR 1,200 celui de-al patrulea reclamant.

B. Costuri și cheltuieli

66. Avocații reclamanților au pretins EUR 34,373 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața instanțelor judecătorești naționale și în fața Curții. Ei au prezentat o listă detaliată a orelor lucrate.

67. Guvernul a contestat această sumă și a susținut că aceasta era excesivă și nefondată.

68. Curtea observă că pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit faptul dacă ele au fost necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime (a se vedea, spre exemplu, *Nilsen and Johnsen v. Norway* [GC], nr. 23118/93, § 62, ECHR 1999-VIII).

69. În această cauză, luând în considerație lista detaliată prezentată de reclamant, criteriile de mai sus, complexitatea cauzei și faptul că majoritatea pretențiilor formulate au fost declarate inadmisibile, Curtea acordă reclamantilor EUR 1,200 cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Dobânda

73. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA,

1. *Declară*, cu majoritate, admisibile pretențiile formulate în temeiul articolului 3 al Convenției, cele formulate combinat cu articolul 13 al Convenției în privința primului reclamant, și în temeiul articolului 8 al Convenției în privința celui de-al treilea și al patrulea reclamant, iar restul cererii inadmisibil;
2. *Hotărăște*, în unanimitate, că a avut loc o violare materială și procedurală a articolului 3 al Convenției ca urmare a maltratării primului reclamant de către ofițerii de poliție la 6 septembrie 2005;
3. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unu, că a avut loc o violare a articolului 8 al Convenției în privința celui de-al treilea și al patrulea reclamant;
4. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu apar chestiuni separate în privința pretenției formulate în temeiul articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 3 al Convenției;
5. *Hotărăște* cu șase voturi contra unu
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției:
 - (i) dlui I. Bisir EUR 15,000 (cincisprezece mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;

- (ii) dnei S. Bisir EUR 1,200 (o mie două sute euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (iii) dnei E. Tulus EUR 1,200 (o mie două sute euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (iv) avocaților reclamanților EUR 1,200 (o mie două sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;
 - (b) că sumele de mai sus trebuie să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută; și
 - (c) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
6. *Respinge* în unanimitate restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 17 mai 2011, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Marialena Tsirli
Grefier adjunct

Josep Casadevall
Președinte